

Liesbeth wil dat kinderen niet meer

GUN KINDEREN HUN EIGEN LABEL

Het aantal kinderen in Nederland met een officiële diagnose voor een psychiatrische stoornis als ADHD, PDD-NOS en ADD is de laatste jaren enorm toegenomen. Ongelofelijk, vindt Liesbeth Hop, eigenaresse van een coachingbureau voor gezinnen en directeur van de Nationale Academie voor Media en Maatschappij in Amsterdam. En dus begon ze vorige maand de campagne *Gun kinderen hun eigen label*.

Ze wil een discussie op gang brengen: zijn onze kinderen moeilijker geworden? Kunnen zij in deze maatschappij minder goed tot hun recht komen?

De belangrijkste vraag is volgens Liesbeth: wat heeft een kind nodig? En niet: wat mankeert een kind? "Het doel van opvoeding, onderwijs en jeugdzorg is om elk uniek kind te helpen optimaal deel te nemen aan deze maatschappij. Een diagnose mag een kind niet belemmeren, maar is wel op zijn plaats als het een kind verder helpt."

De campagne van Liesbeth zal een jaar duren. Met films, posters, bijeenkomsten en een website geeft ze een voorzet om meer aandacht te geven aan de eigenheid van kinderen.

'Een kind is meer dan alleen dat stempel'

ADHD, autisme, PDD-NOS. **Bijna elk kind heeft tegenwoordig wel iets.** Hoe komt dat en is dat wel goed? Gezinscoach Liesbeth (51) begon een campagne: *Gun kinderen hun eigen label*. "Door een kind te labelen, wordt hij 'afwijkend' en dus 'niet normaal'."

Liesbeth is blij. Haar campagne is nog geen maand geleden gelanceerd en heeft al veel discussie op gang gebracht. Liesbeth: "Dit is precies wat we met deze actie willen bereiken: dat mensen erover gaan praten. En ja, dat gaat al aardig goed", lacht ze. "We spreken allerlei groepen mensen aan. Ouders bijvoorbeeld, maar ook hulpverleners. Zo vertelde een zwangere cliënt van mij eens dat op het consultatiebureau een verpleegkundige tegen haar

zei: 'Nou, het wordt wel een drukkertje.' Het kind is nog niet eens geboren! Maar omdat bekend was dat de vader van de baby ADHD heeft, krijgt het beweeglijke kind meteen een stempel. Volkomen onterecht, ADHD is niet erfelijk. Als ik dit soort verhalen hoor, denk ik elke keer weer: wat goed dat we de campagne zijn gestart. Ook kreeg ik bijvoorbeeld via Facebook een bericht van iemand die zelf een ADHD-diagnose kreeg, maar die erg blij was met mijn gevecht tegen 'de overdiagnoses'.

worden afgerekend op hun aandoening

ADHD
Misschien heeft
je kind wel
gewoon veel
energie en wordt
hij later een
beroemde atleet!

'Ga zo door!' besloot hij zijn Facebook-berichtje." Helaas krijgt Liesbeth niet alleen maar enthousiaste reacties op haar campagne. Er zijn ook ouders die zich diep gekwetst voelen. "Dat zijn vaak vaders en moeders die heel hard hebben geknokt om erkenning voor hun kind te krijgen. Met deze ouders wil ik graag in gesprek gaan om nog beter te begrijpen wat hen zo

raakt. Ik kreeg bijvoorbeeld een mail van een moeder, die jarenlang dacht dat haar dochter lui was. Streng zijn, vriendelijk zijn, motiveren, niets lukte. Al die tijd liep het stroef in dat gezin. Tot het meisje op haar vijftiende een vriendinnetje kreeg dat ADD had. Er ging een wereld open, want dat vriendinnetje had precies dezelfde problemen op school en thuis als zij.

Kort erna is ze getest en is de diagnose ADD gesteld. Dat gaf voor zowel dochter als moeder een heel andere kijk op de jaren ervoor."

Niet belemmeren

"Ik snap dat zo'n diagnose belangrijk is voor het kind, de ouders, school en andere betrokkenen. Een goede diagnose helpt kinderen verder. Maar het mag geen belemmering worden.

Het mag niet zo zijn dat een kind vooral wordt gezien als autist en pas op de tiende plaats als 'de muzikale Monique' bijvoorbeeld. Door een kind te labelen, wordt hij 'afwijkend', en dus 'niet normaal'. Als hij dat zelf dan ook nog zo gaat zien, wordt het label een stuk van zijn identiteit en dat is niet goed.

Een kind met ADHD of andere stoornis is in de eerste plaats een kind met een naam en liefhebberijen en interesses. Daarom vind ik het heel belangrijk dat eerst het kind wordt gezien en dan pas de diagnose. Bovendien zijn er natuurlijk veel variaties binnen een stoornis. Je kunt kinderen met bijvoorbeeld ADHD dus niet over één kam scheren, er zijn allerlei 'soorten' ADHD."

Meer betrokken

"Maar ik vind vooral dat we met het geven van een label de verantwoordelijkheid bij het kind leggen. En die moet bij de ouders liggen. Laten wij als volwassenen meer aandacht hebben voor de eigenheid van onze kinderen en meer bezig zijn met het oplossen van eventuele problemen dan met hun stoornissen. Ja, op deze visie krijg ik naast steunbetuigingen ook kritiek. Maar daar heb ik al vanaf het begin rekening mee gehouden. Mensen zijn geraakt. Ik zie dat als betrokkenheid. Via Twitter bijvoorbeeld kreeg ik te horen: 'Daar heb je weer

zo'n muts die ADHD niet serieus neemt.' Je bent op dat moment een boksbal. Maar ik neem het op de koop toe. Er is nu aandacht voor dit probleem en deze kinderen en daar gaat het mij om."

Vastgelopen

Al twaalf jaar runt Liesbeth een coachingbureau voor gezinnen. Ze heeft al vaak meegemaakt dat kinderen met een 'label' negatief worden benaderd. Zo had ze eens de vijftienjarige Peter op consult, samen met zijn ouders. Peter was vastgelopen. Acht jaar daarvoor was vastgesteld dat hij 'licht autistisch' was. "Daar merkte je weinig van, maar hij had hierdoor wel een stempel. Hij deed de opleiding Verzorgende-IG en zocht een stageplaats. Dat lukte niet. Stagebedrijven gaven steeds aan dat ze hem niet de juiste begeleiding zouden kunnen geven. Zonder dat ze hem ooit hadden gezien! Dat hij autistisch was, stond in zijn profiel en zijn school stuurde dat profiel naar de stagebedrijven. Daarom haakten die af.

hij al vrij snel aan een stageplek. En daar waren ze zo blij met hem, dat hij er nu een vaste baan heeft." Een onderdeel van de campagne is de waarschuwing vooral niet zelf te gaan dokteren. "Je kunt niet zomaar met een test op internet kijken 'of je iets hebt'. Alleen psychologen, orthopedagogen en psychiaters die hiervoor zijn opgeleid kunnen een diagnose stellen. Maar wat belangrijk is: een diagnose hoeft niet chronisch te zijn. Als het kind ouder wordt, naar een andere school gaat, andere hobby's krijgt of als de thuissituatie verandert, kan de diagnose veranderen. En wat je niet moet vergeten: een specialist kan er ook naast zitten. In Amerika hebben ze een keer een kind door verschillende deskundigen laten beoordelen. Elke deskundige had een andere diagnose. Het is ook ontzettend moeilijk om vast te stellen wat iemand 'heeft'. Het is niet makkelijk

Liesbeth: 'Als er in een paar jaar tijd zo veel meer kinderen met een psychische stoornis zijn, dan klopt er toch iets niet?'

Zouden wij echt in één generatie veel drukkeren kinderen hebben voortgebracht?

Daarna is hij zelf op zoek gegaan naar een stageplek. Hij belde wat bedrijven op, legde uit wat hij 'had' en mocht een paar keer op gesprek komen. Zo kwam

meetbaar, ergens is het toch subjectief. Wat ook meespeelt bij kinderen die een label krijgen, is dat wij in Nederland als norm hebben

dat een kind rustig is in de klas en geconcentreerd zijn werk doet. Als dat niet de norm zou zijn, zouden misschien veel minder kinderen ADHD hebben. Nu wordt gezegd: 'Je kind wijkt af.' Maar misschien heeft hij gewoon veel energie en is hij zo sportief dat hij later atleet wordt. Wat ook een steeds groter probleem wordt, is dat de categorieën van ADD en ADHD en andere stoornissen zó opgerekt zijn, dat er ontzettend veel kinderen nu in een bepaalde categorie

vallen. En dat kinderen die echt zorg nodig hebben, de zwaardere gevallen om het zo maar te zeggen, op een wachtlijst komen."

Op afrekenen

"Hoe het komt dat het aantal kinderen met een officiële diagnose voor een psychische stoornis zo sterk is toegenomen? Dat blijft gissen. Zouden wij in één generatie veel drukkeren kinderen hebben voortgebracht? Dat kan toch niet. Ik heb enorm veel artikelen en boeken van

In onze maatschappij is geen ruimte meer voor kinderen die 'anders' zijn

wetenschappers gelezen die al jaren met dit onderwerp bezig zijn. Ik kwam in contact met een Belgische hoogleraar die zich hier ook op heeft gestort en toen kwam ik op het idee iets te gaan doen, zodat er een maatschappelijke discussie op gang zou komen. Ik denk namelijk dat het ontzettend belangrijk is dat kinderen niet worden afgerekend op het feit dat ze ADHD of ADD hebben. Of welke andere 'aandoening' dan ook."

Aleen het beste

Liesbeth denkt dat dit probleem ook groter is geworden omdat we in een prestatiegerichte maatschappij leven, waar geen plaats meer is voor kinderen die ook maar enigszins afwijken. "We willen het beste voor onze kinderen. Ze moeten uit het leven kunnen halen wat erin zit. Daarom stimuleren we hen zich zo goed mogelijk te ontwikkelen. Op school moeten ze dan ook presteren, de Citotoets zo goed mogelijk maken bijvoorbeeld. Maar deze toets meet veel talenten van een kind helemaal niet. Daardoor waarderen wij sommige eigenschappen

niet waarmee hij straks toch prima kan functioneren in de maatschappij.

Verder zijn wij ouders tegenwoordig behoorlijk veeleisend. Er hebben nog nooit zo veel kinderen op de havo en het vwo gezeten. Onze kinderen moeten goed scoren. Ze zijn het verlengstuk van ons succesvolle leven. Maar in feite zijn wij als ouders onzeker. Dat begint al op het consultatiebureau. Als een kind niet binnen een bepaalde tijd kan zitten, beginnen ouders zich al zorgen te maken.

Vroeger ging het er een stuk relaxter aan toe. Misschien was er wel een competitie tussen moeders over de vorderingen van hun baby, maar die was beperkter dan nu. Bovendien ging het toen tussen moeders in de wijk, dat was te overzien. Nu heb je door alle media-aandacht en internet competitie met alle moeders in Nederland. Als dan blijkt dat jouw kind iets achterloopt, ga je je eerder zorgen maken.

De eeuwige druk van de buitenwereld zorgt ervoor dat er meer kinderen op school problemen krijgen. Er is geen ruimte meer voor kinderen die een beetje 'anders' zijn."

Liesbeth heeft samen met de Nederlandse jeugdtrendwatcher Bamber Delver de Nationale Academie Media en Maatschappij opgericht. Samen betalen ze de campagne *Gun kinderen hun eigen label* uit eigen zak. Er komt geen subsidie of sponsorgeld aan te pas. "Best uniek, maar Bamber en ik vinden het gewoon heel belangrijk dat dit gebeurt. We kunnen goed rondkomen van wat we verdienen met ons werk, daarom willen we dit terugdoen voor de maatschappij. We doen dit vanuit ons hart. Als er in een paar jaar tijd zo veel meer kinderen met een psychiatrische stoornis zijn, bij ADHD zelfs een stijging van vierhonderd procent, dan klopt er toch iets niet? Dat vraagt om onderzoek naar wat kinderen nodig hebben in plaats van wat ze mankeren!"

Kwetsbaar

"Het welzijn van een kind is zo belangrijk en is de rode draad in alles wat Bamber en ik doen. Wij richten ons op kinderen tot en met zestien jaar. Vaak gaat het om kwetsbare kinderen die niet hun eigen stem kunnen laten horen. Wij vinden het heel belangrijk hen een stem te geven. Ook deze kinderen verdienen aandacht voor wie ze zijn, voor hun talenten, voor wat ze nodig hebben. En niet alleen voor wat ze mankeren."

De gewenste discussie is er nu dus. Liesbeth en Bamber bezoeken scholen om uitleg te geven over de campagne. Op 22 januari 2015 houden ze voor jeugdprofessionals uit het onderwijs, jeugdzorg en voor beleidsmakers van

de gemeentelijke, provinciale en rijksoverheid een congres. Daar gaan ze het met elkaar over vervolgcacties hebben. Gesprekken met wetenschappers en de overheid bijvoorbeeld. "We willen bereiken dat mensen die met kinderen werken, op scholen of in de jeugdzorg bijvoorbeeld, en die zich soms geen raad weten hoe ze met kinderen met een diagnose om moeten gaan, meer aandacht hebben voor het kind zelf. En dat die kinderen gewoon zichzelf kunnen zijn.

Ook willen we ouders ondersteunen die door hun omgeving worden aangemoedigd hun kind te laten testen. Wij willen duidelijk maken dat ze dat mogen weigeren. Wist je dat bij volwassenen een psychiater niet zonder toestemming van de betrokkene een diagnose mag stellen? Bij kinderen wordt daar vaak aan voorbijgegaan. Maar het gaat er toch ook om wat het kind wil? En noem het in plaats van ADHD dat het kind 'speciaal is in bepaalde situaties'. En dat is tenslotte iedereen. Met zo'n visie wordt de wereld misschien weer wat toleranter."

Wil je meer weten over de campagne van Liesbeth? Kijk dan op www.gun-kinderenhuneigenlabel.nl.